

Indeling Openbaring

- Openb. 1:1-8 **Proloog**
Openb. 1:9-20 **'Hetgeen gij gezien hebt'**
Openb. 2-5 **'Hetgeen is'**
 - op aarde
 - in de hemel
Openb. 6-22:9 **'Hetgeen na deze geschieden zal'**
 - zeven zegels
 - zeven bazuinen
 - zeven schalen
 - voleinding
Openb. 22:10-21 **Epiloog**

Het thema bij Laodicea is 'Koop van Mij goud!'

Vandaag behandelen we de brief aan de gemeente van Laodicea. Dit is het laatste deel van *'Hetgeen is' – op aarde*. De volgende keer maken we de overstap naar de situatie *'in de hemel'*.

De zeven brieven aan de gemeenten waren door Johannes geschreven als een beschrijving, en tegelijkertijd een bemoediging voor de gemeenten op aarde om vol te houden.

Johannes die opzichter was over de zeven gemeenten zit gevangen op Patmos, en wordt bemoedigd door de Heer die Hem laat weten 'Ik ben het de Here, het Licht, de Deur, Ik ben het die tussen de kandelaars doorwandeld'. Wat een genade en prachtig beeld. Brieven waar vol lof gesproken wordt over een gemeente waar bijna niets op aan te merken is of veel op aan te merken is. Iedere keer met dezelfde opbouw, namelijk de gemeente aan wie de brief gericht is, wat er goed gaat en niet goed gaat, met daarna als afsluiting de grote belofte uit Openbaring 19 tot en met 22.

De twee plaatsen Hiërapolis en Kolosse die nabij Laodicea liggen, gaan in deze bijbelstudie een belangrijke rol spelen. Beide plaatsen hebben namelijk alles te maken met de stad Laodicea.

Zoals in iedere brief die we de afgelopen tijd hebben behandeld, gaan we ook hier duidelijk zien dat de brief aan Laodicea alles te maken heeft met de stad Laodicea. Laodicea is vandaag de dag een grote ruïne. Wat er tenminste van overgebleven is. Op onderstaande foto zie je de structuur van straten.

Op onderstaande foto zie je de opgraving van een kerk in Laodicea. Of het de kerk uit de tijd van Johannes is, weten we niet. Het is boeiend om in het midden van de kerk het doopvont te zien. Het was geen kinderdoopvont.

Onderstaande plaatjes geven de kenmerken van de stad weer: geld, wol, zalf.

Laodicea bestond uit een knooppunt van wegen. En waar een knooppunt van wegen is of water, ontstaat daar leven, economie en handel. Een straat in die tijd zou je kunnen vergelijken met de P.C. Hoofdstraat in Amsterdam. Een decadente straat met dure merken waar mensen flaneerden om te zien en gezien te worden. Als je in die straat zou lopen, zou je de mensen gekleed zien in zwarte kleding. De belangrijkste industrie was de wolindustrie. De rijken droegen het liefst zwarte schapenwol, het was een soort modekleur. Wellicht was het ook een grote stad waar veel banken waren. Een banksysteem waar ruilhandel was met goud en zilver en allerlei andere dingen. Er waren sieraden en makeup. Het belangrijkste product in Laodicea was ogenzalf. Een soort zalf waarvan gedacht werd dat het goed was voor je ogen. Een medische opleiding was een belangrijk iets. Het lag tussen Kolosse en Hiërapolis in. De god Zeus, de beste en grootste god, werd er vereerd. Het was een stad vol trots. En die trots was zelfs zo groot dat toen deze stad een keer verwoest werd door een aardbeving en Rome te hulp wilde schieten, dat de bewoners van Laodicea zeiden: 'Dat hoeft niet, we doen het zelf wel'. En we weten dus ook, niet alleen uit deze brief maar ook uit de Kolossenzenbrief, dat er een gemeente was. Aan het eind van de Kolossenzenbrief wordt deze gemeente namelijk een christelijke gemeente genoemd.

Als we de brief aan Laodicea hebben gelezen dan weten we dat deze gemeente er niet al te best van af komt. Sterker nog, ik denk dat als we het over gradaties hebben dat Laodicea er het minst best van af komt. Er wordt namelijk weinig positiefs over deze gemeente gezegd, het was één groot drama. We weten niet heel veel over deze gemeente, maar blijkbaar associeerden ze zich met de omgeving waarin zij leefden. En het meest bekende uit deze brief is vers 20 waar Jezus zegt: 'Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop. Als iemand Mij stem hoort en de deur opent, zal Ik bij hem binnenkomen'. Wij gebruiken deze tekst vaak voor evangelisatiedoelinden en zeggen tegen iemand: 'De Here Jezus staat aan de deur en Hij klopt. En als jij Hem in je leven binnenlaat dan komt het allemaal goed'. Mooie evangelisatietekst, maar is er niet voor bedoeld. Het gaat hier niet om evangelisatie. Hier is iets verschrikkelijks aan de hand wat ook de toon van deze brief werd. Namelijk dat de Here Jezus Zelf buiten de deur van Zijn eigen gemeente is gezet. Wat hier gaande is, is dat Jezus staat te kloppen op de kerkdeur van Zijn eigen gemeente. Hoe bizar wil je het hebben. Hij, Die als Heer van de gemeente bij Zijn eigen gemeente moet aankloppen en vraagt of je alsjeblieft open wil doen. Deze gemeente had het echter zo druk met zichzelf en met uiterlijk vertoon dat de Here Jezus geen plek meer had in Zijn eigen gemeente. Dus het is geen evangelisatietekst maar een snoeiharde conclusie van de kerk die Jezus buiten de deur heeft gezet. Ze willen het zélf doen. Dat ze hulp weigerden van Rome en zeiden dat ze het zelf wel redden, was dat niet de bedoeling van de gemeente. Een kerk die Jezus buiten de deur zet, kan alleen maar heel druk zijn met zichzelf. Jezus heeft eigenlijk geen goed woord over voor deze gemeente en schrijft hen een brief in duidelijke woorden en in waarheid en liefde. Laten we nu dan maar eens kijken waarmee vers 14 begint.

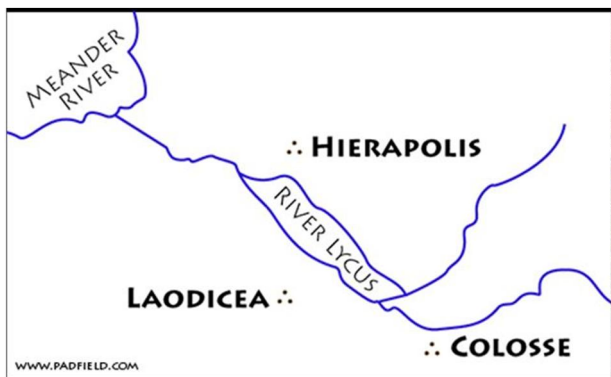
14a. *En schrijf aan de engel van de gemeente in Laodicea: Dit zegt de Amen,*
'de Amen' klinkt voor ons een beetje vreemd. Wij kennen 'amen' als slot van ons gebed. Het 'amen' betekent: het is de waarheid, het is zo. Als je een gebed met 'amen' afsluit, zeg je eigenlijk: dit is naar waarheid gezegd. De Heer zegt in de tekst eigenlijk 'Dit is de Amen, de Waarheid'. Hij Die alles omvat, alles wat geweest is en nog gaat komen.

14b. *de getrouwe en waarachtige Getuige,*
Opnieuw een verwijzing naar hoofdstuk 1:5: 'Jezus Christus Die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene uit de doden en de Vorst van de koningen der aarde'.

14c. *het begin van Gods schepping:*
Interessant dat dat hier duidelijk wordt gemaakt. Het zegt iets over de situatie van Laodicea. In de Kolossenbrief wordt 'het begin van Gods schepping' heel duidelijk gemaakt. Omdat Kolosse dicht bij Laodicea lag, kan het heel goed zijn dat er in Kolosse dezelfde dwaal ideeën rondgingen als in Laodicea omdat men twijfelde aan wie Jezus was. Een beschrijving van de Here Jezus wordt gegeven in Kolossen 1:15-18: 'Hij is het Beeld van de onzichtbare God, de Eerstgeborene van heel de schepping. Want door Hem zijn alle dingen geschapen die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zichtbaar en die onzichtbaar zijn: tronen, heerschappijen, overheden of machten; alle dingen zijn door Hem en voor Hem geschapen. En Hij is vóór alle dingen, en alle dingen bestaan tezamen door Hem. En Hij is het hoofd van het lichaam, *namelijk* van de gemeente, Hij, Die het begin is, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn'. Hier herken je Openbaring 1:5 in. Hij is het begin van Gods schepping. Jezus is God. Niet een goed bevonden mens maar de Zoon van God Die medeschepper is. Hij spreekt. Wat spreekt Hij? De waarheid.

15. *Ik ken uw werken, en weet dat u niet koud en niet heet bent. Was u maar koud of heet!*
Waar gaat het hier eigenlijk over. Wat is lauw? Het hart? Wat wij er vaak van maken, is: 'Laat mijn hart niet koud zijn, Heer'. Is koud slecht en warm goed? We denken vaak te weten wat hier staat. Het drinkwater in mijn glas is niet meer zo koud als toen het vanmorgen uit de kraan kwam. Het is ook niet heet, maar ach, wel te drinken. Dat de Heer zegt: 'Ik zal u uit Mijn mond spuwen', dat heeft met water te maken, niet met het hart. Het heeft alles te maken met de geschiedenis van stad Laodicea.

Wat is er aan de hand. In Hiëropolis zijn de Pamukkale, de warmwater bronnen die vol mineralen zitten, en er zijn grote witte kalkterrassen. Er gaan veel toeristen naartoe. Erin baden en liggen is goed voor je lichaam en spieren.

Aan de andere kant ligt Kolosse dat bekend stond om heerlijk koud, verfrissend water vanuit bergen en rivieren. Dus je had koud, fris water in Kolosse en heerlijke warmwaterbronnen in Hiëropolis. Laodicea lag daartussenin. De bewoners in Laodicea dachten: 'Wij gaan er niet voor op reis, wij willen dat ook hebben en laten het onze kant opvloeien. Wij zijn rijk en slim'. Dus ze bouwden een watersysteem, en lieten zo het water komen zowel uit Hiëropolis alsook uit Kolosse.

Maar het water in West Turkije, waar het erg warm kan worden, had twee effecten. Dat hele lekkere, warme water dat ze uit Hiëropolis wilden laten komen, koelde af en was niet zo lekker meer. Het frisse water uit Kolosse dat warmde op. Een mislukte actie want het water was niet meer te drinken. Nu begrijpen we wat Jezus hier zegt:

16. *Maar omdat u lauw bent en niet koud en ook niet heet, zal Ik u uit Mijn mond spuwen.*

Kortom: u bent er echt eentje uit Laodicea, was u maar koud of heet, maar nu heb je er echt niets aan. Die context past Jezus toe op de staat van de gemeente in Laodicea.

Dan gaat de Waarheid, de Amen, vertellen:

17a. *Want u zegt: Ik ben rijk en steeds rijker geworden en heb aan niets gebrek,*

De hautaine houding van Laodicea begint met 'Ja, maar het valt allemaal nog wel mee. We hebben welvaart en zijn steeds rijker geworden'. Dat zéggén zij. En dat werd gezien als zegen van de Heer. Hoe meer geld hoe beter. Er wordt nergens gesproken over verdrukking. Als er had gestaan 'Ik ben rijk geworden in Christus', maar Die was buiten de deur gezet... Nee, ze waren rijk geworden in het aardse. Zij zeggen als gelovigen dat ze aan niets gebrek hebben. Maar de conclusie van de Here is:

17b. *maar u weet niet dat juist u ellendig, beklagenswaardig, arm, blind en naakt bent.*

Het gebrek werd in deze gemeente niet herkend en erkent.

Er staan vijf woorden: ellendig, beklagenswaardig, arm, blind en naakt. Dit is het tegenovergestelde van waarvoor de stad wil staan. Ze hadden een belangrijke kledingindustrie met die zwarte wol: u bent naakt. De stad had ook nog allerlei ogenzalf en poedertjes waar grof geld mee werd verdiend: u bent blind, geestelijk blind. De banken vierden hoogtij, maar de gemeente was arm.

Beklagenswaardig en ellendig: de gemeente. Het zegt iets over hoe zij naar het geloof keken. Ik denk dat vandaag de dag hieruit een belangrijke les te trekken is in hoe wij naar het geloof kijken. Als wij in een setting komen van kerkzijn waarin we belijden geen gebrek te hebben, is dat dan ontleend aan rijkdom? Is een volle bankrekening dan een zegen van de Here? Of zou het kunnen zijn dat je een armoedig leven leidt maar rijk bent in de genade van Christus? Laodicea had gebrek aan het belangrijkste want ze hadden de Here Jezus buiten de deur gezet. Hoe kan het dat deze gemeente niet ervaart dat het allerbelangrijkste ontbreekt? Hun eigen Heer Die de Heer van de gemeente is, missen ze niet.

De Here Jezus treft hen met vijf harde voltreffers, recht in het hart. De 'smaak' van deze gemeente is noch fris noch warm. Was het maar fris of warm, dan had het nog iets van waarde.

De vijf woorden ellendig, beklagenswaardig, arm, blind en naakt, zijn een beeld van een bedelaar. De gemeente wordt hier als een bedelaar neergezet. U bent een bedelaar. Het tegenovergestelde, het schrikbeeld van wie ze werkelijk dachten te zijn.

Jezus zegt later in Zijn onderwijs dat het gemakkelijker is dat een kameel door het oog van naald gaat. Kortom: als je je focus hebt gelegd op rijkdom dan kan een kameel makkelijker door het oog van de naald. Dat is niet symbolisch of letterlijk bedoeld, maar de vraag is wanneer heb je gebrek en wanneer heb je geen gebrek. De vraag die de Here Jezus aan deze gemeente stelt is, waar ligt je rijkdom? Ook vandaag de dag kunnen we onszelf die vraag stellen: wanneer ben ik een gezegende man of vrouw? Wat moet er dan in de gemeente zijn en in je leven gebeuren dat jij zegt: ik ben een gezegend mens. Deze gemeente zei: ik ben een gezegend mens als er welvaart is en het mij goed gaat. Men vond die zegen en vreugde in allerlei dingen, maar niet in Jezus. Ze dachten dat ze goed waren.

18. *Ik raad u aan dat u van Mij goud koopt, gelouterd door het vuur, opdat u rijk wordt, en witte kleren, opdat u bekleed bent en de schande van uw naaktheid niet openbaar wordt. En zalf uw ogen met ogenzalf, opdat u zult kunnen zien.*

Je zou bijna kunnen zeggen - denkend aan vers 20 - dat Jezus Die buiten de gemeente staat, aanklopt en gepresenteerd wordt als een koopman die zijn waar verkoopt. Koop bij *Mij*. Koop ogenzalf zodat *Ik* u zal laten zien. Drie kenmerken: van de armoede naar het goud, van de naaktheid naar de kleding, van de blindheid naar de ogenzalf, geestelijke genezing. In de vroege kerk werd hierin een drieslag gezien. Van bekering, doop en Heilige Geest. Goud kopen, gelouterd door het vuur, werd gezien als de bekering. Witte kleding wordt gekoppeld met de doop. En zien, doen wij door de Heilige Geest. Je ziet dat hierin een diepere laag te zien is. Niet zomaar een drieslag, maar een duidelijke drieslag van bekering, doop en Heilige Geest. We zien hier een Koopman die het aanbiedt. Degenen die een beetje thuis zijn in de Bijbel herkennen dit beeld. Ik neem u mee naar een schrikbarend beeld dat een heel herkenbaar beeld was voor Israël: Jesaja 55:1-9. Lees het met de bril van Openbaring 3:

O, alle dorstigen, kom tot de wateren,
en u die geen geld hebt, kom,
koop en eet, ja, kom, koop zonder geld,

zonder prijs, wijn en melk.
 Waarom weegt u geld af voor wat geen brood is,
 en uw arbeid voor wat niet verzadigen kan?
 Luister aandachtig naar Mij, eet het goede,
 en laat uw ziel vreugde scheppen in de overvloed.
 Neig uw oor en kom tot Mij,
 luister, en uw ziel zal leven;
 want Ik zal met u een eeuwig verbond sluiten:
 de betrouwbare gunstbewijzen aan David.
 Zie, Ik heb Hem gegeven als Getuige voor de volken,
 als Vorst en Gebieder voor de volken.
 Zie, U zult een volk roepen dat U niet kende,
 en het volk dat U niet kende, zal naar U toe snellen,
 omwille van de HEERE, Uw God,
 voor de Heilige van Israël, want Hij heeft U verheerlijkt.
 Zoek de HEERE terwijl Hij te vinden is,
 roep Hem aan terwijl Hij nabij is. (*Hij staat voor de deur!*)
 Laat de goddeloze zijn weg verlaten,
 de man van ongerechtigheid zijn gedachten.
 Laat hij zich bekeren tot de HEERE, dan zal Hij Zich over hem ontfermen,
 tot onze God, want Hij vergeeft veelvuldig.
 Want Mijn gedachten zijn niet uw gedachten,
 en uw wegen zijn niet Mijn wegen,
 spreekt de HEERE.
 Want zoals de hemel hoger is dan de aarde,
 zo zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen
 en Mijn gedachten dan uw gedachten.

Die roepstem is niet alleen voor Israël maar ook voor de gemeente.

Waarom zou je je tijd en geld uitgeven aan wat niet verzadigd? Geef je je geld uit aan brood wat de honger niet verstillt, dat is de vraag die in Jesaja wordt gesteld en aan de gemeente in Laodicea. 'Ik raad u aan'. Dit advies komt hard aan in de gemeente. Als die brief voorgelezen werd in jouw kerk en je zou daar zitten en dit horen, dan komt dat aan. Jezus schuwt de woorden niet, is eerlijk en onderbouwd het:

19a. *Ieder die Ik liefheb, wijs Ik terecht en bestraf Ik.*

Wat een genade voor deze gemeente die de Here Jezus buiten de deur heeft gezet! Er staat niet dat ze naar de hel gaan, maar bestraft ze en wijst ze terecht omdat Hij ze liefheeft. Zoals een citaat uit Spreuken over de liefdevolle vader die zegt dat hij zijn zoon tuchtigt. Dat doe je door je kinderen soms een standje te geven, niet omdat je ze haat maar omdat je van ze houdt en het verlangen hebt dat ze het goede weer gaan doen. Dan moet je soms even optreden. Hier doet de Here Jezus dat ook.

19b. *Wees dan ijverig en bekeer u.*

Kortom: je moet er wat voor doen, het gaat niet vanzelf. Het is niet zo dat als Jezus dit zegt het allemaal vanzelf goed gaat in de gemeente. Als jij de stappen niet zet in gehoorzaamheid aan de Heer, ijverend, horend en bekerend, dan gebeurt er niets. Bekerend is omkeren. Als je gefocust bent op de duisternis en je bekeert je, dan draai je je om en focus je op het Licht. Dan kijk je het Licht aan in plaats van de duisternis en weerspiegelt het Licht in jouw gezicht. En naar de omgeving kaats je het Licht en niet de duisternis. Dat is bekering. Het is een handeling die niet wordt opgelegd. Lees vers 20.

20. *Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop. Als iemand Mijn stem hoort en de deur opent, zal Ik bij hem binnenkomen en de maaltijd met hem gebruiken, en hij met Mij.*

Jezus valt niet met de deur in huis, Hij trapt niet de kerkdeur van Laodicea in. Nee, Hij doet het netjes. En dat heeft alles te maken met een ander beeld. Laodicea was een stad waar veel Romeinen kwamen. Je moet weten dat Romeinse gezaghebbers bepaalde rechten hadden. Een van die rechten gold voor ambtenaren en officieren die moesten reizen. Kwamen ze in je stad dan konden ze je afdwingen hen onderdak te geven. Een slaap- of eetplek was hun recht. De Here Jezus dwingt niet af terwijl Hij het recht had uit Zichzelf binnen te komen en de gemeente toe te spreken en alles op te eisen. Dat recht had Hij ook toen Hij mens werd op aarde om met rechtvaardige boosheid op te treden maar Hij deed het niet. Jesaja zegt dat Hij Zich als een lam liet leiden naar de slachtbank. Hij is geduldig, nederig van hart, zachtmoedig. Alle vrucht van de Geest was in Jezus.

Er zijn twee dingen die verandering kunnen brengen in de situatie van de gemeente: Mijn stem horen en de deur open doen. Hoor naar Mijn stem. Hoor het evangelie. Lees de Bijbel. Zet de deur van je leven open. En als je het evangelie goed gehoord hebt, broeders en zusters, dan zet je de deur open en zeg je: 'Kom binnen, Here Jezus, verander mij en bekeer mij!' Wij moeten handelen. Horen wij Zijn stem? Horen we in deze tijd nog over de Here Jezus? Of ben je nu afgestemd om dat het je uitkwam? Open je de deur wel? Er is een belofte als je naar Zijn stem hoort en de deur open doet. Hij blijft niet staan: '*zal Ik bij hem binnenkomen en de maaltijd met hem gebruiken, en hij met Mij*'. Er staat niet: 'Ik zal met hem de maaltijd gebruiken' en daarna een punt. Nee, er staat: 'en hij met Mij'. Jezus komt bij *ons* en is te gast bij *ons*. Maar die laatste drie woordjes worden omgedraaid: de Gast wordt de Gastheer. Een verwijzing naar het avondmaal. Wij zijn welkom bij Hem, Hij is Gastheer, Hij is Heer van de gemeente. Wij zijn welkom aan *Zijn* tafel. Als Jezus binnenkomt, is Hij niet zomaar een gast, maar wordt Hij de Gastheer en zit Hij op de ereplaats.

21a. *Wie overwint,*

Waar zit hier het overwinnen in? In het blijvend luisteren naar Zijn stem, terwijl er heel veel stemmen om ons heen klinken, en voor onszelf de vraag stellen: welke deuren van ons leven zijn er nog gesloten. Mag Hij daar ook binnenkomen? En geldt daar ook de maaltijd van verzoening en vergeving?

21b. *zal Ik geven met Mij te zitten op Mijn troon, zoals ook Ik overwonnen heb, en Mij met Mijn Vader op Zijn troon gezet heb.*

De Here Jezus zegt dit over Zichzelf. Hij was er vanaf het begin van de schepping. Hij heeft de hemelse gewesten verlaten, want Hij wist dat als Hij gehoorzaam zou zijn, Hij terug zou keren naar de plek die Hij al had. Zie ook Openbaring 20:4,6: 'En ik zag tronen, en zij gingen daarop zitten, en het oordeel werd hun gegeven. En ik zag de zielen van hen die onthoofd waren om het getuigenis van Jezus en om het Woord van God, en die het beest en zijn beeld niet hadden aanbeden, en die het merkteken niet ontvangen hadden op hun voorhoofd en op hun hand. En zij leefden en gingen als koningen regeren met Christus, duizend jaar lang. Maar de overigen van de doden werden niet weer levend, totdat de duizend jaar tot een einde gekomen waren. Dit is de eerste opstanding. Zalig en heilig is hij die deelheeft aan de eerste opstanding. Over hen heeft de tweede dood geen macht, maar zij zullen priesters van God en van Christus zijn, en zij zullen met Hem als koningen regeren, duizend jaar lang'.

Dit is de belofte: Wie overwint zal zitten met Mij.

22. *Wie ogen heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt.*

Voor Laodicea gold: Wie ogen heeft, gebruikt niet de ogen zelf die daar geproduceerd wordt, maar de ogen zelf van de Heilige Geest opdat je ziet.